

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

426.5

Idő

Szt. Teréz templom Terézváros

"1809/1929"

Személy

Szerző:

Cím:

Egy darab itt maradt mult
Miért van erkély a terézvárosi templom tornyán

Forrás:

Újság

Bp.

1929. VI. 16.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Egy darab ittmaradt mult

Miért van erkély a terézvárosi templom tornyán

A tizes villamossal elhuz az ember a Nagymező-utcán, szemébe ötlük a terézvárosi plébániatemplom. A szem felkuszik a tornyára, azután rendszerint megkezdődik egy beszélgetés.

— Csak azt nem értem, miért kellett galériát építeni a toronyra.

Mert csakugyan egy kőkonzolos erkély szalad körbe a toronyon.

Pesti polgár nézi, nézi, aztán helyeslően bólint a megjegyzésre.

bólint a megjegyzésre.

— Az! Minek az az erkély? Felteszem, hogy felmászok és kimegyek rá. Hát mit láthatnék? Már magasabbak a házak, mint a torony.

Az ember kíváncsi lény s minthogy ez a pár szó mindannyiszor megüti a fülét, valahány alkalommal arra villamosozik, végül is azt mondja: hát járjunk a végére ennek.

Tisztelettel jelentem: végére jártam. Végére jártam és megtudtam, hogy az az erkély ma ugyan csak anakronizmus, de valaha komoly nagy hivatása volt és bizony sokszor háritotta el a veszélyt Pest városa felől.

A terézvárosi templom tornya őrtorony volt. Onnan őrizték éber szemekkel a vörös kakast, innen jelentették kétségbeeséssel, ha kiszabadult ketrecéből és kitérte felröppenve vészthozó szárnyait.

Dehát persze abban az időben másképp nézett még ki Pest városa. A Nagymező-utca környékén, de az egész Terézvárosban is nyoma sem volt a mai forgalomnak.

Szőlőskertek sorakoztak békésen egymás mellé, szántóföldeken ringott a buza és szanaszét szórva a pipacsok között kis tuskulánukok húzódtak meg, főurak nyaraló házacskái. Nem volt ott semmi más, csak egy aprócska

fából épített templom. Ez volt az őse a mai ma 1926 — 8891 plébániatemplomnak. Csak százhusz esztendővel ezelőtt építettek ampír stílusban kőből való templomot és ekkor építették a torony köré az őrtálló erkélyt is a vörös kakas megfékezésére.

És ettől fogva gyakorta hangzottak fel különös hangok, villantak fel különös lángok a toronyból.

Éjjel-nappal tűzörség tanyázott a toronyban. Az erkély mellett egy kis szoba volt, benne kályha s akörül ültek az örség tagjai, amíg ügyeletes társuk messzire néző szemmel kémlelte a várost.

Pest városában aprócskák voltak a házak s a torony merészen nyulott fel a házak fölé. Az őrtálló látta az egész várost. Bármelyik kerületben ütötte fel fejét a vörös kakas, az őrtállónak látni kellett. És amikor valahol felcsaptak a lángok, eszeveszett kongással megszólaltak a harangok. Jelentették: tűz van. S hogy minden polgár tudja, hová, merre kell sietnie, a harangok félrevereése után anyiszor külön megkondították, ahányszor a kerület számjelzése megkivánia. Négy kondulás jelentette, hogy a hordókkal és víztömlőkkel a negyedik kerületbe kell sietni.

Ha pedig éjszakának ideje volt, vörös lámpás gyulladt ki a toronyban és annak meglóbalásával jelölték meg az irányt és a kerületet.

A torony vízzel küzdött a tűz ellen. És legborzalmasabb napja mégis az volt, amikor a — viz lázadt fel. A nagy árvíz idején történt 1838-ban. Akkor még nem le-, hanem felfelé vezettek lépcsők a templom belsejébe. A víz megmászta az öt lépcsőt s a templomot még efelett is öt láb magasságban elborította. A toronyban állomázó tűzörség a víz foglya lett és tehetetlenül nézte, hogyan ássa alá az ár a templom alapjait.

S amire az ár elvonult, bizony a templom úgy megrongálódott, hogy kezdeni kellett újra

előlről az építését. Ujjá is építették lassanként és *a szép ampír templomból nem maradt meg más, mint egy anakronizmus: a tűzoltó-
őrség erkélye.*

*A tűzoltók azonban leromlottak. Kiderült
hogy a tűzország tornya hordta magában leginkább a tűzveszélyt. Az őrség kis szobájában fűtöttek, főztek s e füstöt egyenesen a harangok közé eregették. A füsttel pernye is száll, szikra is száll. A toronylépcső pedig — ma is ugyanaz — gyulékony fából készült.*

Aztán meg nagy is lett a város, magas paloták épültek s az emberek már mondogatták:

— Ugyan, hiszen nem láthatnak a szomszédos palotáktól.

Ma is mondják. De ha felmásztak volna, ahogy mi felmásztunk, nem mondanák.

Mert *a toronyból bizony ma is látni majdnem egész Pestet és látni egész Budát. Ez a torony még mindig büszke magasságban áll Budapest palotái felett s a terézvárosi templom tornyából néztük ma a siklót, amint kuszott fel a budai vár felé.*